

Sygn. akt III PO 18/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 9 stycznia 2018 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Dawid Miąsik (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Zbigniew Korzeniowski

SSN Andrzej Wróbel

w sprawie z odwołania M. C. od decyzji Prokuratora Generalnego z dnia 7 września 2017 roku, w przedmiocie odmowy przeniesienia w stan spoczynku wobec niepełnienia służby przez okres roku,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 9 stycznia 2018 r.,

uchyła zaskarżoną decyzję i przekazuje sprawę Prokuratorowi Generalnemu do ponownego rozpoznania.

UZASADNIENIE

Decyzją z 7 września 2017 r., Prokurator Generalny na podstawie art. 71 § 1 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. - Prawo o ustroju sądów powszechnych (jednolity tekst: Dz.U. z 2016 r., poz. 2062 ze zm., dalej jako pusp) w zw. z art. 127 § 1 ustawy z dnia 28 stycznia 2016 r. - Prawo o prokuraturze (Dz.U. z 2016 r., poz. 177 ze zm., dalej jako Prawo o prokuraturze) oraz na podstawie art. 19 ustawy z dnia 12 lipca 2017 r. o zmianie ustawy - Prawo o ustroju sądów powszechnych oraz

niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2017 r., poz. 1452, dalej jako nowelizacja) odmówił przeniesienia Pani M.C. w stan spoczynku wobec niepełnienia służby przez okres roku.

W uzasadnieniu decyzji Prokurator Generalny stwierdził, że Pani M.C. została powołana na stanowisko prokuratora 1 października 1992 r. W okresie od 25 maja 2016 r. do chwili obecnej nie pełni służby na tym stanowisku z powodu choroby. Pismem z 7 lipca 2017 r. Prokurator Okręgowy w [...] skierował wniosek o przeniesienie Pani M.C. w stan spoczynku podnosząc, iż od roku nie pełni ona służby z powodu złego stanu zdrowia. Prokurator Okręgowy w [...] uzupełnił materiał dowodowy w postaci przedstawionych zwolnień lekarskich, występując do lekarza orzecznika Zakładu Ubezpieczeń Społecznych o zbadanie ewentualnej niezdolności do pełnienia obowiązków prokuratora. Z treści orzeczenia wydanego przez lekarza orzecznika ZUS z 19 czerwca 2017 r. wynika, że wymieniony prokurator nie jest trwale niezdolny do pracy. Orzeczenie jest prawomocne. Prokurator Regionalny w [...] nie poparł wniosku Prokuratora Okręgowego w [...].

Prokurator Generalny stwierdził, że w świetle danych dotyczących stanu zdrowia Pani M.C. oraz informacji dotyczących funkcjonowania jednostki, w której pełni ona służbę, długotrwałe zwolnienia Pani prokurator nie spowoduje negatywnych skutków w zakresie organizacji pracy tej jednostki, tym bardziej, że Prokuratura Okręgowa w [...] kierując wniosek w tej sprawie nie wykazała żadnych szczególnych okoliczności, przemawiających za przeniesieniem Pani M.C. w stan spoczynku. Dołączone do wniosku zwolnienia lekarskie stwierdzają wyłącznie czasową niezdolność do pracy i nie odnoszą się do kwestii ewentualnych rokowań powrotu do zdrowia i zdolności do służby. Poza zaświadczeniem lekarskim Prokurator Generalny dysponował orzeczeniem lekarza orzecznika ZUS, z którego wynika, że Pani M.C. nie jest trwale niezdolna do pełnienia obowiązków prokuratora z powodu choroby lub utraty sił. Prokurator Generalny uznał, że decyzja o przeniesieniu w stan spoczynku w trybie art. 71 § 1 pusp została pozostawiona swobodnemu uznaniu powołanego do tego organu, zatem sam fakt niepełnienia przez prokuratora służby przez rok nie musi stanowić podstawy do zastosowania dyspozycji tej normy. Decyzja w tym przedmiocie nie oznacza jednak dowolności, gdyż podejmowana jest w oparciu o indywidualne kryteria z uwzględnieniem

interesu publicznego oraz słusznego interesu prokuratora.

Odwołanie od powyższej decyzji wniosła Pani M.C. (skarżąca), zaskarżając ją w całości i wnosząc o jej zmianę, przez przeniesienie skarżącej w stan spoczynku.

Skarżąca zarzuciła zaskarżonej decyzji błąd w ustaleniach faktycznych, przyjętych za podstawę orzeczenia, mający wpływ na treść decyzji, wyrażający się w nieprawidłowym ustaleniu, iż słuszny interes prokuratora oraz kryterium interesu publicznego nie uzasadniają przeniesienia prokuratora M.C. w stan spoczynku, pomimo iż wnosząca odwołanie dotknięta jest przewlekłą chorobą, wymagającą dalszego leczenia i okresowych hospitalizacji, a rokowania co do możliwości wyleczenia są niepomyślne, a interes publiczny, rozumiany jako potrzeby Prokuratury nie wymaga dalszego pozostawiania skarżącej w stanie czynnym. Skarżąca podniosła, że decyzja została oparta na niekompletnym materiale dowodowym, z którego wyciągnięto nieprawidłowe wnioski. Skarżąca od kilku lat cierpi na poważne dolegliwości o charakterze zaburzeń psychicznych, które uniemożliwiają jej wykonywanie zawodu prokuratora, gdyż u ich podłoża leży przewlekły stres, związany z wykonywaniem zawodu prokuratora. Skarżąca jest systematycznie leczona ambulatoryjnie oraz była kilkakrotnie hospitalizowana z powodu zaburzeń psychicznych. Z zaleceń lekarskich wynika, że skarżąca powinna kontynuować terapię oraz przejść w stan spoczynku. Skarżąca ma świadomość, iż z orzeczenia lekarza orzecznika ZUS wynika, iż nie jest ona trwale niezdolna do pracy, jednakże wydanie decyzji z art. 71 § 1 pusp w zw. z art. 127 § 1 Prawa o prokuraturze i w zw. z art. 19 nowelizacji nie jest uzależnione od uzyskania orzeczeń lekarskich o stanie zdrowia lub rokowań medycznych oraz od orzeczeń lekarskich co do możliwości odzyskania zdolności do pełnienia służby prokuratorskiej w przyszłości. W związku z tym orzeczenie lekarza orzecznika ZUS powinno być rozpatrywane w zestawieniu z całością dokumentacji medycznej, a podjęta decyzja powinna uwzględniać faktyczną sytuację zdrowotną prokuratora, rodzaj schorzeń, przebieg leczenia, rokowania oraz zalecenia lekarskie. Skarżąca podniosła także, że z danych dotyczących obciążenia prokuratorów Prokuratury Rejonowej w [...] oraz okręgu Prokuratury Okręgowej w [...] wynika, że faktyczne obciążenie pracą prokuratorów w macierzystej jednostce skarżącej jest obecnie

najwyższe w okręgu, w związku z tym długotrwała niezdolność do pracy prokuratora pozostającego na formalnej obsadzie etatowej jednostki wpływa na obciążenie pracą i jakość pracy pozostałych prokuratorów i całej jednostki.

W odpowiedzi na odwołanie skarżącej Prokurator Generalny pismem z 5 grudnia 2017 r. wnioskował o jego oddalenie. Prokurator Generalny wskazał, że dokonał wszechstronnej oceny okoliczności sprawy w kontekście występowania interesu publicznego, przemawiającego za przeniesieniem skarżącej w stan spoczynku. Dysponując jedynie zwolnieniami lekarskimi i orzeczeniem lekarza orzecznika ZUS, z którego wynika, że skarżąca nie jest trwale niezdolna do pełnienia obowiązków prokuratora z powodu choroby lub utraty sił, Prokurator Generalny uznał, że brak jest podstaw do przeniesienia skarżącej w stan spoczynku. Prokurator Generalny podniósł, że na mocy nowelizacji art. 71 § 1 pusp został uchylony i znajduje zastosowanie tylko z uwagi na normę intertemporalną, przewidzianą w art. 19 nowelizacji. Prokurator Generalny zaznaczył ponadto, że przeniesienie prokuratora w stan spoczynku w oparciu o art. 71 § 1 pusp, wobec braku ustawowych kryteriów, pozostawione zostało swobodnemu uznaniu Prokuratora Generalnego, a zatem sam fakt niepełnienia służby przez okres roku nie musi stanowić podstawy do zastosowania dyspozycji tej normy. Swobodne uznanie nie oznacza jednak dowolności orzekania, gdyż przy podejmowaniu decyzji Prokurator Generalny dokonuje oceny przesłanek uwzględniając indywidualny charakter sprawy oraz kieruje się dodatkowymi kryteriami, takimi jak ważny interes publiczny oraz słuszny interes prokuratora. W przedmiotowej sprawie dalsza absencją skarżącej nie wpłynie negatywnie na funkcjonowanie jej macierzystej jednostki oraz nie narusza interesu skarżącej, gdyż nie zostanie ona zupełnie pozbawiona uposażenia (po zakończeniu procedury o przeniesienie w stan spoczynku otrzyma 50% uposażenia) i będzie mogła wnioskować o urlop rehabilitacyjny, w czasie trwania którego przysługuje jej wynagrodzenie na poziomie 80% uposażenia. Nie ma zatem w przedmiotowej sprawie, w ocenie Prokuratora Generalnego, poza faktem niepełnienia przez skarżącą służby przez okres roku z powodu choroby, innych okoliczności stanowiących podstawę do przeniesienia jej w stan spoczynku na podstawie art. 71 § 1 pusp w zw. z art. 127 § 1 Prawa o prokuraturze.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Odwołanie jest zasadne, ponieważ zaskarżona decyzja pozbawiona jest uzasadnienia, które odnosiłoby się do indywidualnych przesłanek zastosowania art. 71 § 1 pusp w związku z art. 127 § 1 Prawa o prokuraturze.

Zgodnie z powołanymi przepisami prokurator może być przeniesiony w stan spoczynku, na wniosek przełożonego, jeżeli z powodu choroby lub płatnego urlopu dla poratowania zdrowia nie pełnił służby przez okres roku. W dotychczasowym orzecznictwie jednolicie przyjmuje się, że decyzja o przeniesieniu w stan spoczynku pozostawiona została swobodnemu uznaniu powołanego do tego organu. Dlatego sam fakt niepełnienia służby przez rok nie stanowi obligatoryjnej podstawy do zastosowania dyspozycji tej normy. Jednakże, skorzystanie z uznaniowej kompetencji w kwestii podjęcia stosownej decyzji przez Prokuratora Generalnego o przeniesieniu prokuratora w stan spoczynku na powołanej wyżej podstawie nie może nosić znamion dowolności (arbitralności). Rozstrzygnięcie w tym przedmiocie powinno być podjęte przy uwzględnieniu zarówno interesu publicznego (potrzeby prokuratury) jak i słusznego interesu prokuratora (por. uzasadnienia wyroków Sądu Najwyższego: z dnia 5 listopada 2015 r., III PO 9/15, LEX nr 1932144 i z dnia 12 kwietnia 2011 r., III KRS 2/11, OSNP 2012 nr 13-14, poz. 183). Uczynienie zadość tym wymogom wymaga: 1) poczynienia stosownych ustaleń, w oparciu o dokumentację medyczną; 2) dokonania oceny zgromadzonych na użytek tych ustaleń dowodów; 3) odniesienia wyników tych ustaleń do przesłanki interesu publicznego oraz interesu prokuratora.

Uzasadnienie decyzji Prokuratora Generalnego wydawanej na podstawie powołanych powyżej przepisów musi zawierać odpowiednie ustalenia faktyczne oraz prezentować motywy, którymi kierował się Prokurator Generalny, odmawiając przeniesienia w stan spoczynku prokuratora niepełniącego służby przez okres roku z powodu choroby. W niniejszej sprawie wymóg ten nie został spełniony choćby w minimalnym stopniu. Oznacza to, że motywy odmowy wydania decyzji, o której mowa w art. 127 § 1 Prawa o prokuraturze w związku z art. 71 § 1 pusp, nie są znane i nie poddają się ocenie Sądu Najwyższego. Odwołanie się w uzasadnieniu

zaskarżonej decyzji do decyzji lekarza orzecznika ZUS z 19 czerwca 2017 r., zgodnie z którą skarżąca nie jest trwale niezdolna do pracy w charakterze prokuratora, nie nawiązuje w żaden sposób do przesłanek zastosowania art. 71 § 1 pusp. Co więcej, wątpliwości budzi rzekome uwzględnienie przez Prokuratora Generalnego interesu skarżącej w obliczu pominięcia pojawiającego się dwukrotnie na wypisach ze szpitala (z 13 grudnia 2016 r. oraz 9 czerwca 2017 r.) jednoznacznego zalecenia lekarskiego, by skarżąca przeszła w stan spoczynku.

Mając na uwadze powyższe, Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji.

kc